

První Pokračovatelé Kosmovi

Jako první pokračovatele Kosmovy označujeme tzv. *Kanovníka vyšehradského* a tzv. *Mnicha sázavského*. Jedná se o dva anonymní autory 12. století, kteří přímo navazují na Kosmovu kroniku končící rokem 1125. Kromě historie českých zemí věnují oba kronikáři zvláštní pozornost místům svého působiště (vyšehradská kapitule, Sázavský klášter).

Kanovník vyšehradský

- popisuje dobu vlády knížete Soběslava I., text se většinou vztahuje přímo k jeho osobě
- dílo navazuje rokem 1125 na Kosmovu kroniku a končí rokem 1142
- nijak nezasahuje do Kosmova textu
- pro autora je Soběslav I. vzorem ideálního hrdiny, projevuje mu neomezenou úctu
- autor je přímým svědkem popisovaného děje
- zápisy jsou označovány ve většině za bezpečné
- často se objevuje popis různých astronomických jevů (usnadňuje přesnou dataci zápisů)
- dílo je zakončeno podrobným popisem smrti Soběslava I. a oslavným nekrologem
- 10 let po dopsání letopisu připojuje neznámý autor k tomuto dílu sepsání počátku vlády Vladislava II. (zejména vypravování o odboji znojemského knížete Konráda)

Význam:

dílo Kanovníka vyšehradského nám poskytuje obraz nejdůležitějších politických i veřejných událostí té doby

důležitý podklad pro studium stavu tehdejší české společnosti

Autorství:

Strahovský mnich Jaroslav (Balbín, Pešina) → nesouhlas

Kanovník vyšehradské kapituly (Palacký)

Kanovník svatovítské kapituly (Reitinger)

Mnich sázavský

- do roku 1125 doplňuje Kosmovu kroniku o události související se Sázavským klášteřem a jeho historií, poté pokračuje v psaní klášterní kroniky až do roku 1162
- Kosmas byl zastáncem latinské liturgie, proto se o Sázavském klášteři, kde byla prováděna slovanská liturgie, nezmiňuje
- kronika byla sepsána v letech 1173-1176
- první klášterní kronika na našem území
- autor často používá Kosmovu stylistickou výzdobu

Význam:

Autor nabízí nestranné, až na nepatrné výjimky, spolehlivé informace

Nový typ kroniky – klášterní kronika

Autorství:

Dílo jediného autora, nikoliv kolektivu (stylistická jednota), autor byl zřejmě vysokého věku

Edice:

Kanovník vyšehradský. FRB II. Ed. Josef Emler. Praha 1874, s. 201-237.

(Dostupné na: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=169&page=219>).

Mnich sázavský. FRB II. Ed. Josef Emler. Praha 1874, s. 238-269.

(Dostupné na: <http://147.231.53.91/src/index.php?s=v&cat=11&bookid=169&page=288>)

Použitá literatura:

BLÁHOVÁ, Marie – FIALA, Zdeněk: *Pokračovatelé Kosmovi*. Praha 1974.

NECHUTOVÁ, Jana: *Latinská literatura českého středověku do roku 1400*. Praha 2000